

**UCHWAŁA NR XLVII/444/18
RADY MIEJSKIEJ W CZAPLINKU**

z dnia 30 sierpnia 2018 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji programu polityki zdrowotnej „Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców gminy Czaplinek w wieku 65 lat i więcej w latach 2018-2020”

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, z późn. zm.) w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 oraz art. 48 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1510, ze zm.) uchwala się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się program szczepień ochronnych przeciwko grypie pn. „Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców gminy Czaplinek w wieku 65 lat i więcej w latach 2018-2020” w brzmieniu załącznika do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Czaplinka.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Wacław Mierzejewski

Załącznik do uchwały Nr XLVII/444/18
Rady Miejskiej w Czaplinku
z dnia 30 sierpnia 2018 r.

**„Program profilaktycznych szczepień
przeciw grypie dla mieszkańców Gminy
Czaplinek w wieku 65 lat i więcej
w latach 2018-2020”**

Program opracował Referat Planowania, Rozwoju Gospodarczego, Turystyki
i Promocji Urzędu Miejskiego w Czaplinku

Czaplinek, lipiec 2018 r.

1. Opis problemu zdrowotnego

a) Problem zdrowotny

Program ukierunkowany jest na profilaktykę zdefiniowanego problemu zdrowotnego jakim jest grypa sezonowa w populacji osób w wieku 65 lat i więcej.

Grypa to choroba o ostrym przebiegu spowodowana zakażeniem układu oddechowego wirusem grypy. Grypą można się zakazić od chorego człowieka lub osoby, u której zakażenie przebiega bez wyraźnych objawów. Wirus jest przenoszony w powietrzu w drobnych kropelkach wydzieliny z dróg oddechowych, które wdychamy przebywając w bliskiej odległości od chorego, a także na skórze rąk, którymi dotykamy chorego lub skażone przez niego przedmioty (np. klamki, meble itp.). Ze skóry rąk wirus przedostaje się do dróg oddechowych podczas dotykania ust, nosa i oczu oraz jedzenia i kontakt bezpośredni (np. ręce), możliwe jest także zakażenie przez kontakt ze skażonymi przedmiotami.

Grypa jest jedną z najczęściej występujących wirusowych chorób zakaźnych i istotną przyczyną zachorowań oraz zgonów w wielu regionach świata, także w Polsce. Według szacunków World Health Organization (WHO) co roku na grypę:

- ▶ choruje od 330 mln do 1,76 mld ludzi,
- ▶ 3-5 mln osób cierpi z powodu jej ostrych objawów,
- ▶ umiera od 500 tys. do miliona osób¹.

Tym co różni grypę od pozostałych infekcji układu oddechowego, to znacznie większy wskaźnik groźnych dla zdrowia i życia powikłań, które grypa może wywołać. Komplikacje najczęściej dają znać o sobie w 1. i 2. tygodniu choroby. Na powikłania najbardziej narażone są dzieci, seniorzy, przewlekle chorzy (np. z niewydolnością układu krążenia, przewlekłą chorobą płuc, cukrzycą czy przewlekłą niewydolnością nerek) oraz osoby z osłabioną odpornością.

Grypa stanowi istotne niebezpieczeństwo dla zdrowia, przede wszystkim ze względu na łatwość rozprzestrzeniania się w wyniku bezpośredniego kontaktu z osobami chorymi, dotyczy wszystkich grup wiekowych, występuje na całym świecie, objawy grypy nie są charakterystyczne wyłącznie dla zakażeń wywołanych wirusem grypy, występują często groźne powikłania pogrypowe i w ich wyniku zgon. Zgony z powodu grypy dotyczą przede wszystkim osób starszych i osób z chorobami przewlekłymi.

Szczepienie przeciwko grypie jest związane ze zmniejszeniem występowania grypopodobnych chorób oddechowych, korzystania z wizyt lekarskich we wszystkich grupach wiekowych oraz zgonów wśród osób z grup podwyższonego ryzyka.

Każde szczepienie, w tym przeciw grypie, polega na wprowadzeniu do organizmu człowieka odpowiednio przygotowanego antygeny, który ma stymulować układ odpornościowy osoby szczepionej. Wprowadzenie preparatu szczepionkowego do organizmu powoduje wytworzenie odporności swoście skierowanej przeciw antygenom zawartym w preparacie. W przypadku ponownego kontaktu z wirusem grypy obecne przeciwciała wytworzone po szczepieniu odgrywają zasadniczą rolę w obronie organizmu przed zakażeniem grypą. W rezultacie albo układ immunologiczny jest w stanie zwalczyć infekcję całkowicie, albo dochodzi do wystąpienia postaci poronnej grypy (grypa o przebiegu bardzo lekkim, o niepełnym obrazie, niekiedy niezauważona przez otoczenie, świadczy o wzmożonej odporności osoby zakażonej).

Są dwie cechy odróżniające szczepienia przeciw grypie od innych szczepień:

- ▶ szczepienie powinno odbywać się co sezon – z powodu zmienności antygenowej wirusa grypy,
- ▶ co sezon ustalany jest skład szczepionki przeciw grypie na dany sezon epidemiczny.

¹ Ogólnopolski raport zwalczania grypy, raport, czerwiec 2013 r., Domański, Zakrzewski, Palinka

Ze względu na dużą zmienność wirusa grypy skład wszystkich rodzajów szczepionek na całym świecie co sezon epidemiczny ulega zmianie, dlatego też istnieje konieczność co sezonowego szczepienia się przeciwko grypie².

Szczyt zakażeń zwykle przypada na luty i marzec. Dlatego należy wykonywać szczepienia jesienią tak, aby organizm mógł nabrać odporności. Głównym celem szczepień jest ograniczenie do minimum powikłań pogrypowych.

Według meldunków epidemiologicznych NIZP-PZH, dostępnych na www.pzh.gov.pl sezon epidemiologiczny 2014/2015 w Polsce zakończył się wynikiem ponad 3,7 mln zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę, ponad 12,2 tys. hospitalizacji i 11 zgonów.

Na terenie Powiatu Drawskiego, w którym znajduje się Gmina Czaplinek w latach 2010-2017 r. liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg wieku chorych kształtowała się według poniższej tabeli (dane uzyskane z Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Drawsku Pomorskim).

Liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg wieku chorych – dane dla Powiatu Drawskiego w latach 2010-2017.

Wiek	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-4	10	15	0	127	123	185	569	1661
5-14	18	95	1	217	105	308	1006	2379
15-64	60	161	2	535	181	603	1388	4318
65 i więcej	25	69	0	138	23	110	237	920
Razem	113	340	3	1 017	432	1206	3200	9278

Liczba zgonów oraz podejrzeń zgonów z powodu grypy w latach 2010-2017 r. kształtowała się według poniższej tabeli (dane uzyskane z Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Drawsku Pomorskim).

Liczba zgonów oraz podejrzeń zgonów z powodu grypy wg wieku zmarłych – dane dla Powiatu Drawskiego w latach 2010-2017.

Wiek	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
0-4	0	0	0	0	0	0	0	0
5-14	0	0	0	0	0	0	0	0
15-64	0	0	0	0	0	0	0	0
65 i więcej	0	0	0	1	0	0	0	0
Razem	0	0	0	1	0	0	0	0

b) Epidemiologia

Wiadomo, że najskuteczniejszym sposobem zwalczania grypy jest profilaktyka, a jej podstawowym elementem swoista immunizacja w postaci szczepień przeciwgrypowych. Wybór grupy docelowej (osoby w wieku 65 lat i więcej) pozostaje w zgodzie z Programem Szczepień Ochronnych na 2018 r. (szczepienia zalecane, niefinansowane z budżetu ministra właściwego do spraw zdrowia).

Liczba mieszkańców Gminy Czaplinek w wieku 65 lat i więcej wynosi 1 760 osób (według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.).

² Ogólnopolski raport zwalczania grypy, raport, czerwiec 2013 r., Domański, Zakrzewski, Palinka

Zmniejszenie zapadalności na choroby zakaźne, którym można zapobiegać przez szczepienia, należy do strategicznych celów zdrowotnych Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020.

Na terenie Powiatu Drawskiego, w którym znajduje się Gmina Czaplinek w 2017 r. liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wg wieku chorych kształtowała się następująco: 1661 przypadków dla kategorii wiekowej od 0-4 lat, 2379 przypadków dla kategorii wiekowej od 5-14 lat, 4318 przypadków dla kategorii wiekowej od 15-64 lat oraz 920 przypadków dla osób w wieku 65 i więcej. Łączna liczba zachorowań oraz podejrzeń zachorowań na grypę wyniosła 9 278 osób.

Według danych uzyskanych od zakładów opieki zdrowotnej w Gminie Czaplinek, w latach 2016-2017 odnotowano następującą liczbę przypadków chorób grypopodobnych: 1008 osób w 2016 r. i 1024 osób w 2017 r.

c) Populacja podlegająca jednostce samorządu terytorialnego i populacja kwalifikująca się do włączenia programu

Program został skierowany do populacji kobiet i mężczyzn w wieku 65 lat i więcej, zamieszkałych i zameldowanych w Gminie Czaplinek. Niniejsza populacja stanowi grupę osób, u których zaobserwowano większe powikłania grypowe, a sam przebieg leczenia jest trudniejszy i wymaga większych kosztów.

Populacja mieszkańców Gminy Czaplinek liczy 11 459 osób. Natomiast populacja adresatów programu dla grupy osób w wieku 65 lat i więcej w Gminie Czaplinek liczy 1 760 osób, co stanowi 15,4 % całej populacji Gminy Czaplinek (źródło Urząd Miejski Czaplinek, stan na 31 grudnia 2017 r.).

Przewiduje się, że program może objąć szczepieniami w jednym roku programu 128 osób, co stanowi około 7,3% populacji docelowej. Ilość zaszczepionych osób zależy od kosztu jednego szczepienia, które wg rozeznania rynku w lipcu 2018 r. szacuje się na kwotę 39,00 zł. W przypadku niższej ceny szczepionki ilość osób, które będą mogły wziąć udział w programie może się zwiększyć.

d) Obecne postępowanie w omawianym problemie zdrowotnym ze szczególnym uwzględnieniem gwarantowanych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych (PSO) w Polsce szczepienia przeciwko grypie traktuje się jako szczepienia zalecane, niefinansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego ds. zdrowia.

Od 2006 Gmina Czaplinek realizowała programy zdrowotne dla mieszkańców gminy, które obejmowały profilaktykę w zakresie badań stomatologicznych, badania PSH, badania wad postawy oraz badania mammograficzne. W 2009 r. przeprowadzono ankietę w celu ustalenia jakie badania powinny zostać ujęte w Gminnym Programie Ochrony Zdrowia na 2010 rok i lata następne. W wyniku analizy ankiety do programu zdrowotnego na rok 2010 i lata następne dołączono profilaktykę w zakresie chorób zakaźnych - szczepienia ochronne przeciwko grypie dla osób starszych, powyżej 65 roku życia.

W ramach realizacji zadań o charakterze zdrowotnym pn.: „Profilaktyka chorób zakaźnych u osób starszych” w latach 2013 – 2017 szczepieniami ochronnymi w Gminie Czaplinek objęto łącznie 940 osób w wieku powyżej 65 roku życia.

e) Uzasadnienie potrzeby wdrożenia programu

Wiele instytucji międzynarodowych i polskich zaleca coroczne szczepienia przeciw grypie w grupach podwyższonego ryzyka wskazując jako grupy szczególnie rekomendowane m.in.: osoby w wieku powyżej 65 roku życia - Komitet Doradczy ds. Szczepień Ochronnych (ACIP – ang. *Advisory Committee on Immunization Practices*), wraz z WHO. Na zalecenia te powołuje się także Główny Inspektorat Sanitarny (GIS) w ramach realizacji polskiego Programu Szczepień Ochronnych. Niezależnie od zaleceń wydawanych przez ACIP oraz Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ang. *European Centre for Disease Prevention and Control* – ECDC) na świecie szczepienia przeciw grypie rekomendowane są także m.in. przez liczne towarzystwa i organizacje naukowe, takie jak: Amerykańska Akademia Pediatrii (AAP), Amerykańska Akademia Praktyki Rodzinnej (AAFP), Amerykańska Akademia Lekarzy Rodzinnych (AAFP), Amerykańskie Kolegium Internistów, Amerykańskie Towarzystwo Medycyny Wewnętrznej US, Amerykańskie Towarzystwo Chorób Zakaźnych (IDSA), Kanadyjska Grupa Robocza ds. Okresowych Badań Zdrowotnych Amerykańskie Towarzystwo Onkologiczne, Amerykańskie Kolegium Położnictwa i Ginekologii Naczelny Dyrektor Departamentu Zdrowia UK, Amerykańskie Stowarzyszenie Kardiologiczne/Amerykańskie Kolegium Kardiologiczne, Światowa Inicjatywa Dotycząca Przewlekłej Obturacyjnej Choroby Płuc (GOLD), Światowa Strategia Rozpoznawania, Leczenia i Prewencji Astmy (GINA guidelines).

Ponadto zalecenia takie wydają również polskie placówki i towarzystwa naukowe – przede wszystkim Zakład Badania Wirusów Grypy Krajowego Ośrodka ds. Grypy w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny (NIZP-PZH), na które powołuje się GIS, a także towarzystwa specjalistyczne, które zalecają szczepienia pacjentom chorującym przewlekłe np. Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej, Kolegium Lekarzy Rodzinnych, Polskie Towarzystwo Chorób Płuc czy Polskie Towarzystwo Diabetologiczne.³

W Polsce szczepienie przeciw grypie znajduje się w Programie Szczepień Ochronnych na 2018 r. (szczepienia zalecane, niefinansowane z budżetu ministra właściwego do spraw zdrowia). W programie tym szczepienia zaleca się osobom powyżej 55 roku życia (ze wskazań epidemiologicznych), a Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce zaleca objęcie szczepieniami osób w wieku 50-64 roku życia, ze wskazań medycznych i społecznych oraz powyżej 65 roku życia ze wskazań medycznych.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 21 sierpnia 2009 r. w sprawie priorytetów zdrowotnych, zwiększenie skuteczności zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom należy do priorytetów zdrowotnych.

Strategia sektorowa w zakresie ochrony zdrowia Województwa Zachodniopomorskiego określa zadania gminy z zakresu ochrony zdrowia, do których należy m.in.: organizowanie i wspieranie działań profilaktycznych i promujących zdrowie, w które wpisuje się niniejszy program zdrowotny.

Ochrona zdrowia poprzez działania przeciwepidemiczne, w szczególności programy szczepień ochronnych, ma cechy dobra publicznego, gdyż koszt krańcowy objęcia nią dodatkowej osoby jest niski, a objęcie programem szczepień wszystkich obywateli sprawia, że zyskuje na tym całe społeczeństwo. Mierzalnym efektem takiego działania będzie spadek liczby zachorowań, a może nawet całkowite wyeliminowanie choroby. Eradykację choroby należy w tym przypadku traktować jako korzyść, z której nikogo nie da się wykluczyć⁴.

³ „Grypa i jej koszty w Polsce” - Wstępne studium w projekcie dotyczącym wypracowania rozwiązania na poziomie narodowym umożliwiającego istotne zwiększenie wyszczepialności przeciw grypie sezonowej w Polsce – Domański, Zakrzewski, Palinka

⁴ J.E. Stiglitz, Ekonomia sektora publicznego.

2. Cele programu

a) Cel główny

- Poprawa stanu zdrowia osób w wieku 65 lat i więcej z terenu Gminy Czaplinek poprzez obniżenie liczby zachorowań mieszkańców na wirus grypy dzięki przeprowadzeniu skutecznych szczepień.

b) Cele szczegółowe

- obniżenie zachorowalności na grypę wśród osób starszych, w wieku 65 roku życia i więcej;
- zmniejszenie występowania poważnych powikłań pogrypowych;
- zwiększenie dostępności do bezpłatnych szczepień dla osób w wieku 65 roku życia i więcej;
- zwiększenie liczby osób zaszczepionych przeciwko grypie wśród osób objętych programem;

c) Oczekiwane efekty

- obniżenie liczby zakażeń wirusem grypy w grupie osób w wieku 65 roku życia i więcej;
- zmniejszenie ilości powikłań po grypie w populacji 65 roku życia i więcej;

d) Mierniki efektywności odpowiadające celom programu

- liczba osób zgłoszonych do Programu;
- liczba osób zaszczepionych w Programie;

3. Adresaci programu (populacja programu)

a) Oszacowanie populacji, której włączenie do programu jest możliwe

Program skierowany jest do mieszkańców Gminy Czaplinek w wieku 65 lat i więcej. Przy określeniu wieku populacji ujętej w programie należy brać pod uwagę rok urodzenia. Osoby takie muszą być zameldowane lub muszą zamieszkiwać na terenie Gminy Czaplinek. Pierwszeństwo w szczepieniu będą miały osoby przewlekle chore. Do szczepień ochronnych kwalifikowane będą przez lekarza podstawowej opieki medycznej zgodnie z posiadaną wiedzą o stanie zdrowia pacjenta, a także na podstawie wyników badania ogólnego przed podaniem dawki szczepionki.

Według stanu na 31.12.2017 r. liczba osób w wieku 65 lat i więcej mieszkających na terenie Gminy Czaplinek wynosi 1 760 osób.

b) Tryb zapraszania do programu

Zaproszenie do programu będzie się odbywać poprzez prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnej za pomocą:

- informowania o programie na stronie internetowej Urzędu Miejskiego;
- przygotowanie oraz dystrybucja plakatów na terenie Gminy Czaplinek dotyczących szczepień dla osób w wieku 65 lat i więcej;
- informowania o programie w lokalnych mediach (prasa, telewizja, radio);
- informowania przy pomocy jednostek pomocniczych (sołectwa);
- umieszczanie informacji na tablicach informacyjnych, słupach ogłoszeniowych;
- informowania o programie u realizatora;
- informowanie o programie na terenie obiektów parafialnych i w przychodniach lekarskich.

4. Organizacja programu

a) Części składowe, etapy i działania organizacyjne

1) Opracowanie programu.

2) Wybór podmiotu leczniczego realizującego program – konkurs ofert (zgodnie z art. 48b ustawy z dnia 27.08.2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (T.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1510, ze zm.).

3) Realizacja programu

- a) Podjęcie Uchwały Rady Miejskiej w Czaplinku w sprawie przyjęcia Programu Zdrowotnego pn.: „Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców Gminy Czaplinek w latach 2018-2020”,
- b) ogłoszenie konkursu na realizację Programu,
- c) wyłonienie wykonawcy Programu,
- d) działania promocyjno – informacyjne opisane w punkcie 3b,
- e) rejestracja pacjentów w placówce realizatora i podpisanie oświadczeń o udziale w programie polityki zdrowotnej przez uczestników programu;
- f) rekrutacja osób do programu przez wykonawcę i działania promocyjno – informacyjne,
- g) kwalifikacja do udziału w programie – badanie lekarskie kwalifikujące pacjentów do wykonania szczepienia,
- h) zorganizowanie i przeprowadzenie szczepień dla osób w wieku 65 lat i więcej,
- i) prowadzenie odpowiedniej dokumentacji, sporządzanie sprawozdania merytorycznego z realizacji programu do dnia 15 maja roku następnego.

b) Planowane interwencje

Szczepionka jest biologicznym preparatem odpornościowym, zawierającym określony antygen lub antygeny. Wprowadzenie do organizmu człowieka odpowiedniego antygeny, ma za zadanie uodpornić go na zakażenie konkretnym (jednym lub kilkoma) drobnoustrojem chorobotwórczym, a tym samym wywołuje sztuczną odporność czynną, podobną do naturalnej odporności, które uzyskuje się po przebytym zakażeniu lub chorobie. Uzyskana odporność jest bardzo podobna do odporności wywołanej naturalnym zakażeniem.

Każdego roku pojawiają się szczepionki przeciwko grypie o zaktualizowanym składzie, ponieważ wirus charakteryzuje się dużą zmiennością. Na przestrzeni lat dochodzi do znacznych mutacji, dlatego co roku w szczepionkach pojawiają się zupełnie nowe szczepy wirusa grypy.

W sezonie 2018 w Polsce dostępne są 2 szczepionki przeciw grypie:

- VAXIGRIP- szczepionka przeciw grypie inaktywowana, zawierająca jako antygeny rozszczepiony wirion wirusa grypy
- INFLUVAC - szczepionka przeciw grypie, inaktywowana, podjednostkowa zawierająca oczyszczone antygeny powierzchniowe wirusa grypy.⁵

Wyboru szczepionki dokona realizator programu mając na uwadze coroczną aktualizację szczepów zawartych w szczepionce zgodnie z corocznymi zaleceniami WHO (dawkowanie i schemat szczepienia zależne jest od wskazań producenta szczepionki. Realizator programu poinformuje uczestników programu o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych i sposobie postępowania w sytuacji ich wystąpienia.

Oprócz szczepień przeprowadzona zostanie akcja edukacyjna, skupiająca się na propagowaniu zachowań, takich jak przestrzeganie zasad higieny i unikanie potencjalnych miejsc rozprzestrzeniania się choroby. U realizatora programu zostaną udostępnione ulotki informacyjne szeroko informujące o problemie grypy. Materiał edukacyjny przygotowuje Gmina Czaplinek.

c) Kryteria i sposób kwalifikacji uczestników

- wiek: 65 lat i więcej;
- zameldowanie i zamieszkanie na terenie Gminy Czaplinek;
- badania lekarskie kwalifikujące do szczepienia;
- podpisanie oświadczenia o udziale w programie polityki zdrowotnej przez pacjentów.

⁵ http://www.poradnikzdrowie.pl/zdrowie/choroby-zakazne/szczepionki-na-grype-2015-2015-rekomendacje-szczepien_42002.html

d) Zasady udzielania świadczeń w ramach programu

Szczepienia będą wykonywane przez podmiot leczniczy, który zostanie wybrany do realizacji niniejszego programu w konkursie ogłoszonym przez Gminę Czaplinek na wybór realizatora programu. Każda placówka funkcjonująca na terenie Gminy Czaplinek posiadająca kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia i spełniająca warunki ofertowe może wziąć udział w konkursie i zostać wybrana do realizacji programu. W Gminie Czaplinek funkcjonują dwie placówki podstawowej opieki zdrowotnej: NZOZ Balticmed Przychodnie Medycyny Rodzinnej i Pediatrii, Przychodnia Lekarza Rodzinnego „Medyk II”. Badania będą wykonywane w wyznaczonych terminach (dniach tygodnia, godzinach).

e) Sposób powiązania działań programu ze świadczeniami zdrowotnymi finansowanymi ze środków publicznych

Realizacja programu szczepień przeciwko grypie nie jest świadczeniem zdrowotnym finansowanym przez Narodowy Fundusz Zdrowia. Wskazane jest jednak jako szczepienie zalecane w Programie Szczepień Ochronnych na 2018 rok. Niniejszy program umożliwi osobom w wieku 65 lat i więcej z terenu gminy Czaplinek dostęp do bezpłatnych szczepień. Zakup szczepionki oraz koszty organizacyjne finansowane będą z budżetu Gminy Czaplinek, natomiast w ramach świadczeń podstawowej opieki zdrowotnej pacjent będzie miał zagwarantowane przeprowadzenie badania lekarskiego, podanie szczepionki oraz sporządzenie dokumentacji medycznej.

f) Sposób zakończenia udziału w programie i możliwości kontynuacji otrzymywania świadczeń zdrowotnych przez uczestników programu, jeżeli istnieją wskazania

Ostatnim etapem kończącym program będzie poinformowanie uczestników o możliwości uzyskania pomocy u realizatora programu zdrowotnego w razie wystąpienia odczynów poszczepiennych.

Program może zostać zakończony w przypadku:

- wyczerpania środków finansowych w budżecie gminy Czaplinek na dany rok;
- włączenia szczepień przeciw grypie do grupy szczepień obowiązkowych dla adresatów programu 65 lat i więcej.

g) Bezpieczeństwo planowanych interwencji

Szczepionki przeciwko grypie sezonowej są produkowane i stosowane od prawie 60 lat. Badania kliniczne i obserwacje po podaniu setek milionów dawek dowiodły, że są bezpieczne dla dzieci, dorosłych, kobiet w ciąży, chorych przewlekle, a nawet osób z upośledzoną odpornością. Najczęstsze działania niepożądane o udowodnionym związku przyczynowym z podaniem szczepionki obejmują:

- reakcje miejscowe (ok. 65% szczepionych): ból, zaczerwienienie i obrzęk w miejscu wstrzyknięcia – zazwyczaj o niewielkim nasileniu, ustępujące samoistnie w ciągu 1 - 2 dni;
- reakcje ogólne (mniej niż 15% szczepionych) – niewysoka gorączka, złe samopoczucie, ból głowy, ból mięśni i stawów; nasilenie objawów jest niewielkie i ustępują one po 1 - 2 dniach. Reakcje ogólne częściej występują u małych dzieci i osób szczepionych przeciwko grypie pierwszy raz.⁶

⁶ <http://www.medonet.pl/magazyny/wszystko-o-grypie/czy-szczepionki-przeciwko-grypie-sa-bezpieczne,artykul,1591007.html>

Szczepionka może powodować reakcje miejscowe, takie jak zaczerwienienie czy obrzęk w miejscu podania szczepionki, natomiast rzadziej mogą wystąpić reakcje ogólne, takie jak niewielki wzrost temperatury ciała i ból mięśni, ustępujące po kilku dniach. Szczepionki przeciwko grypie należą do tych, w przypadku których liczba i częstość występowania niepożądanych odczynów poszczepiennych jest najniższa.⁷

Program będzie realizowany przez podmiot wykonujący działalność leczniczą, wyłoniony w drodze konkursu ofert. Szczepienia będą wykonywane przez wykwalifikowany personel medyczny, w warunkach odpowiadających wymaganiom wskazanym w odpowiednich aktach prawnych. Opisy zagrożeń i działań niepożądanych szczepionek zawarte są w ulotkach załączonych do produktów leczniczych producentów. Adresaci programu zdrowotnego zostaną przebadani i zakwalifikowani do wykonania szczepienia. Realizatorzy programu wyłonieni w drodze konkursu na podstawie zawartej umowy Gminą Czaplinek zostaną zobowiązani do ochrony danych osobowych osób biorących udział w programie.

h) Kompetencje/warunki niezbędne do realizacji programu

Szczepienia będą realizowane przez podmiot wykonujący działalność leczniczą posiadający kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia i spełniający wymagania konkursowe określone przez Gminę Czaplinek. Podmiot wyłoniony zostanie w otwartym konkursie ofert.

Szczepienia będą przeprowadzone przez personel medyczny – lekarzy, pielęgniarki posiadające kwalifikacje w zakresie wykonywania szczepień ochronnych.

Warunkiem realizacji szczepień ochronnych będzie posiadanie warunków lokalowych, które pod względem technicznym i sanitarnym spełniają wymagania określone w odrębnych przepisach.

Szczegółowe warunki realizacji świadczeń w ramach programu zostaną określone w ogłoszeniu konkursowym na wybór realizatora „Program profilaktycznych szczepień przeciw grypie dla mieszkańców Gminy Czaplinek w latach 2018-2020”

i) Dowody skuteczności planowanych działań

Szczepienia przeciwko grypie rekomenduje Światowa Organizacja Zdrowia, Amerykańska Akademia Pediatrii, Amerykański Komitet Doradczy ds. Szczepień Ochronnych oraz wiele towarzystw i organizacji naukowych na całym świecie. Również polskie organizacje naukowe zalecają szczepienia przeciwko grypie jako najskuteczniejszą formę profilaktyki. Są to m.in. Zakład Badania Wirusów Grypy Krajowego Ośrodka ds. Grypy w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego Państwowego Zakładu Higieny, Polskie Towarzystwo Wakcynologii, Polskie Towarzystwo Chorób Płuc, Polskie Towarzystwo Medycyny Rodzinnej, Główny Inspektor Sanitarny.

WHO podaje, że szczepionki przeciw grypie zabezpieczają w 70-90% w przypadku optymalnego dopasowania szczepów szczepionkowych do aktualnego sezonu epidemicznego. U osób starszych skuteczność kształtuje się średnio na poziomie 60%.

Wiele instytucji międzynarodowych i polskich m.in.: Komitet Doradczy ds. Szczepień Ochronnych (ACIP – ang. *Advisory Committee on Immunization Practices*) zaleca coroczne szczepienia przeciw grypie w grupach podwyższonego ryzyka wskazując jako grupy szczególnie rekomendowane m.in.: osoby w wieku powyżej 65 roku życia.

⁷ <http://www.pzh.gov.pl>

5. Koszty realizacji

a) Koszty jednostkowe

Na koszt realizacji programu będą się składały przede wszystkim koszty: zakupu szczepionki przeciwko grypie, wykonania badania lekarskiego kwalifikującego do wykonania szczepienia, podania szczepionki zgodnie ze schematem określonym przez producenta, koszt utylizacji zużytego sprzętu medycznego i materiału. Szacunkowo przyjmuje się, że cena jednostkowa brutto za wykonanie pojedynczego świadczenia w ramach programu będzie wynosić 39 zł.

Szczegółowe koszty zostaną przedstawione przez podmioty lecznicze przystępujące do konkursu ofert.

b) Planowane koszty całkowite

Realizację programu zaplanowano na lata 2018 – 2020 oraz kontynuację w latach kolejnych.

W ramach realizacji programów zdrowotnych pn.: „Profilaktyka chorób zakaźnych u osób starszych” w latach 2013 – 2017 szczepieniami ochronnymi przeciwko grypie w Gminie Czaplinek objęto łącznie 940 osób w wieku powyżej 65 roku życia.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację programu w pierwszym roku tj. w 2018 r. realizacji programu wyniesie 5 000,00 zł.

W latach kolejnych program będzie realizowany w ramach środków zaplanowanych w budżecie gminy. W przypadku większej frekwencji Gmina Czaplinek podejmie działania w celu zabezpieczenia dodatkowych środków finansowych, aby każda osoba chętna wziąć udział w programie, spełniająca kryteria mogła zostać nim objęta.

Całkowity koszt realizacji programu w latach 2018-2020 zaplanowano na kwotę około 15 000 zł.

Koszt prowadzonej kampanii informacyjnej i akcji edukacyjnej wyniesie 300,00 zł.

c) Źródła finansowania, partnerstwo

Szczepienia przeciwko wirusowi grypy w ramach proponowanego programu sfinansowane zostaną w całości z budżetu Gminy Czaplinek.

d) Argumenty przemawiające za tym, że wykorzystanie dostępnych zasobów jest optymalne

1. Realizacja szczepień przeciwko grypie jest zalecana przez wiodące instytucje zdrowia publicznego, w tym WHO oraz Głównego Inspektora Sanitarnego w Polsce.
2. W oparciu o liczne dowody naukowe można stwierdzić, że powikłaniom pogrypowym można skutecznie zapobiegać poprzez szczepienia.
3. W Polsce brak jest refundowanych w ramach ubezpieczenia zdrowotnego szczepień przeciw grypie.

Monitorowanie i ewaluacja

a) Ocena zgłaszalności programu

Program realizowany będzie w latach od 2018-2020. Realizator programu będzie wyłoniony w drodze konkursu ofert, będzie zobowiązany do złożenia sprawozdania końcowego z realizacji zadania, stąd możliwy będzie stały monitoring i dalsza ewaluacja niniejszego programu.

Informacja o ilości uczestników będzie znana po każdym roku jego realizacji na podstawie list uczestnictwa. Zgłaszalność do programu zweryfikowana będzie na podstawie listy osób, które zakończyły szczepienia.

b) Ocena jakości świadczeń w programie

Mając na uwadze wysoką jakość świadczeń udzielanych w ramach programu, Gmina Czaplinek określa w warunkach konkursowych wymagania niezbędne do realizacji programu przez świadczeniodawcę.

Organizator programu wyznaczy osobę odpowiedzialną za stały monitoring jakości świadczeń w programie. Ponadto każdy uczestnik programu będzie poinformowany o możliwości zgłaszania uwag pisemnych do organizatora programu w zakresie jakości uzyskanych świadczeń.

c) Ocena efektywności programu

Ocena efektywności programu zostanie przeprowadzona na podstawie danych będących w dyspozycji realizatora programu zdrowotnego. Dane będą dotyczyły: liczba zachorowań w populacji przed i po szczepieniach, liczbę hospitalizacji z powodu grypy, liczbę powikłań pogrypowych i liczbę umieralności z powodu grypy.

6. Okres realizacji programu

Program będzie realizowany w latach 2018-2020. Zgodnie z wytycznymi Kolegium Lekarzy Rodzinnych w Polsce szczepionka przeciw grypie może być podawana przez cały sezon występowania grypy, jednakże u osób należących do grup zwiększonego ryzyka powikłań pogrypowych należy podawać ją w okresie od września do połowy listopada. Zgodnie z tymi wytycznymi w Gminie Czaplinek program realizowany będzie od początku października do połowy listopada. Umowy z realizatorami programu zawierane będą każdorazowo na kolejny rok kalendarzowy.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Wacław Mierzejewski